HAKKA SAYGI AHDE VEFA

HÜR BİLEK

İŞÇİNİN, ESNAFIN ve KÜÇÜK SANATKÂRIN GAZETESİ

YIL: 1. — SAYI: 8 | IDAREHANE: ANKARA CADDESI IZZETTIN HAN No. 22 TEL: 24008 CUMARTESI 5 HAZİRAN 1948 | FIATI 10 KURUŞ

Adana İşçilerini tehdit eden tehlike!

Adanadaki Mensucat Fabrikalarile Hükûmet arasında bir ihtilâf çıktı.

Binlerce Mensucat işcisi işsiz kalmak tehlikesinde.

Çukurova Sanayi İşçileri Anonim Şirketile Sümerbank arasında bu şirkete ait iki fabrikanın imal etmiş olduğu ipliklerin norma uygun olmaması yüzünden ihtilâf çıkmış ve Sümerbank iplik dokuma müessesesinin gönderdiği heyet 150.000 paket tutan bu iplikleri almamıştır. Bunun üzerine şirket, Toros ve Mersindeki işçi sendikalarına 27 Mayısda yaptığı bir tebliğde Sümerbank bu iplikleri almadığı takdirde fabrikayı kapatacağını ve işçilere yol vereceğini bildirmiştir.

Seyhan bölgesinde süratle yayılan bu haber Adanadaki Milli Mensucat Fabrikasının işçilerini de endişelendirmiş. Bu fabrika dahi şimdilik değilse de ipliklerin alınmaması devam ettiği takdirde fabrikayı kapatacağını işçilere haber vermiştir.

Üç büyük fabrikanın kapatma kararını vermesi 3000 den fazla mensucat işçisi ile bunun iki misline yakın pamuk çırçır işçilerini işsiz bırakacaktır. Bu tehlike karşısında işçi sendikaları Başbakanlığa, Ekonomi ve Çalışma Bakanlıklarına ve bu arada da İstanbul İşçi Sendikaları Birliğine telgrafla durumu bildirmiştir.

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği Ankarada bulunan İstanbul işçi milletvekili Ali Rıza Arıyı telefonla vaziyetten haberdar etmiş, Ali Rıza Arı hemen Torosa hareket etmiş ve oradaki Çukurova mensucat fabrikasında, fabrika sahipleri ve işçilerin iştirakile mühim bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda Bölge Çalışma Müdürü de hazır bulunmuştur. Durumun nezaketi hükümete telgrafla bildirilmiş ve Ekonomi Bakanlığı tarafından işi yerinde incelemek üzere Adanaya yetkili mütehassıslardan mürekkep bir heyet gönderilmiştir.

İpliklerin hakikaten norma uygun olup olmadığı ve hükümetin mi yoksa fabrika sahiplerinin mi haklı olduğunu yapılacak tetkikler gösterecektir. Fakat bu işde ne fabrika sahipleri, ne de hükümet, ekmeğinden olmak tehlikesine maruz kalan işçiler kadar sıkıntıda değildir. Şu veya bu sebepten çıkan ihtilâfların dönüp dolaşıp bir kâbus gibi işçinin üzerine çökmesine bir daha sebebiyet verilmemelidir. İşçiye işinin garanti altında olduğu kanaatinin verilmesi asri bir devletin en önemli vazifelerinden biridir.

İstanbul Deniz İşçileri Sendikasının İstinyede bir şube açtığını evvelki sayımızda okuyucularımıza bildirmiştik. Yukarıdaki resim açılış töreninde bulunan Sendikacı işçilerden bir grubu göstermektedir.

Umumî Hastalık Sigortası biran evel kurulmalıdır!

Dr. Rebi BARKIN

İhtiyarlık sigortasının Çalışma Bakanlığında hazırlanmakta olduğu ve yakında tasarının Büyük Millet Meclisine sevkedileceğini işitiyoruz. Bu, işçi için çok sevindirici ve ferahlatıcı bir haberdir. Bizdeki iş hayatı, insanı çabuk yıpratır, ihtiyarlatır. Türk işçisinin maişeti o kadar dardır ki kazancı günlük geçimine bile yetmez. Bu hakikati bundan evvelki yazımızda devletin resmi kayıtlarına dayanarak gösterdik. İşçi kazancından para arttıramaz. Günler geçer, seneler geçer işçi yavaş yavaş görür ki, eski kuvveti kalmamıştır. Çalışmak artık güç gelmektedir! O zaman işçinin önünde karanlık bir boşluk belirir. Çünkü onun Allahından başka güveneceği hiç bir şey kalmamıştır. İhtiyarlık sigortası işte bu boşlukta bir ümid ışığıdır.

Fakat ihtiyarlık sigortası ancak hastalık sigortası temeli üzerine kurulabilecek bir binadır, ihtiyarlık ve malûllük ancak bir arada mütalâa olunabilecek hâdiselerdir.

İhtiyarlık dediğimiz şey zamanın getirdiği bir nevi malûllük, çalışma gücünün kaybolması değil midir? Kimi insan geç, kimi insan erken ihtiyarlar. Bir takım hastalıklar ise, insanı çabuk ihtiyarlatır. İhtiyarlıkla türlü marazlar, bilhassa müzmin hastalıklar, birbirinden ayırt edilemiyecek kadar girifttir. İşçi ise bunlara herkesten çok maruzdur. Eğer umumi hastalık sigortası kurulmadan önce ihtiyarlık ve malûllük sigortası kurulursa iş hayatında türlü hastalıklara tutulan işçi kendine baktıramadığından onun üzerine ihtiyarlık çabuk çöker. Bunun neticesi bir çok kimselerin vaktinden evvel ödenek almağa başlamasıdır. Bu halde hakikaten sigortanın şümulüne girmesi gereken ihtiyarlara yeter derecede ödenek verilememesini intaç eder. O zaman yeteri kadar ödenek vermek için İhtiyarlık sigortasının primlerini arttırmak icap eder. Halbuki ihtiyarlık sigortasının primine işçi de iştirak edeceğinden bu takdirde zaten kazancı az olan işçinin maişeti bir kat daha daralır. Bu sebepten dolayı ihtiyarlık sigortasının umumi hastalık sigortasından evvel getirilmesi hesaba uymayan bir iştir.

Bu konu üzerinde görüşme yaptığım bir arkadaşım bana Çalışma Bakanlığının ihtiyarlık sigortasını malûllük sigortasından ayrı olarak getireceğini söyledi. İhtiyarlık ile malûllüğü birbirinden ayırt etmeğe imkân yoktur. Mesele zamanla çalışma gücünü kaybeden bir işçiye yaşamak imkânını vermek, onu sokakta sefil bırakmamaktır. İhtiyarlık yaş ile değildir. Eğer ihtiyarlık sigortası tek başına getirilirse ve hele umumi hastalık sigortasının temeli üzerine kurulmazsa bundan tatbikatta bir çok aksaklıklar çıkacak, insana adaletsizlik hissini verecek hâdiselerin zuhuruna sebebiyet verilecektir.

Bundan başka umumi hastalık sigortasını, bugün tatbik edilmekte olan meslek hastalıkları sigortalarını verimli ve işe yarar

(Devamı Sahife 2 de)

İSTANBUL GARSONLAR SENDİKASI KURULDU

Belediyenin açtığı son garson kursuna devam eden 103 garson, kurs müddetince yaptıkları yakın temaslarda bir sendika kurmak kararına varmışlardı.

Kurs bittikten sonra teşebbüse geçen 13 garson, İstanbul Garsonlar Sendikasını kurmuşlar ve çalışmağa başlamışlardır. Muvakkat idare heyeti Sendika Başkanlığına İsmail İnan'ı seçmiştir.

Garsonlar Sendikasının kurucularını tebrik eder, muvaffakiyetler dileriz.

Azerbaycan İstiklâlinin 30 uncu yıldönümü

Bundan 30 sene evvel Azerbaycan Türk hükûmeti kurulmuş. Fakat 2 sene geçmeden Rusların istilâsile bu millî Türk hükûmetinin istiklâline son verilmişti.

30 Mayıs pazar günü Ankaradaki Azerbaycan Türkleri Dikmendeki bir bağda toplanmışlar, millî şarkılar çalarak ve söyliyerek, millî danslar yaparak Azerbaycan Türk hükûmetinin kuruluş gününü kutlamışlardır.

Gücenmece Yok!

Şimâl Hastalığı

Son günlerde, şimal hastalığına müptelâ bir kaç kişi daha yakayı ele verdiler. Ehemmiyetsiz de olsa şimal hastalığı mikrobu ile amansız bir şekilde mücadele etmenin lüzumu, Ankarada Veteriner Fakültesinde çıkan hâdiseden sonra bir defa daha anlaşılmış bulunuyor.

Hürriyet gazetesinin dünkü başmakalesinde bu meseleye temas eden muharrir, komünistleri hudut dışı etmek fikrini ileri sürüyor ve (bunun için tek maddelik bir kanun kâfidir) diyor.

Hakikaten, şimalde bu hastaları içine alacak geniş Sibirya çölleri var. Gönderelim gitsinler. Bizden bir şey eksilecek değil, artacaktır. Eğer orada sağ kalır ve kaçmak fırsatını bulabilirlerse iadeyi âfiyet eylerler.

NOKTA

Beş Mensucat İşçi Sendikası Birleşiyor.

Bu maksatla Eyüp Sendikasında geçen Pazar bir Toplantı yapıldı.

Her sendikadan bir kişinin iştirak edeceği Tüzük komsiyonu kongrelere kadar yeni Sendikanın Ana tüzüğünü hazırlıyacak

İstanbul Mensucat İşçileri, bilindiği üzere şu beş sendika etrafında toplanmışlardır: Eyüp-Haliç Mensucat İşçileri Sendikası, Beyoğlu Mensucat İşçileri Sendikası, Haliç Bölgesi Mensucat İşçileri Sendikası, Fatih-Eminönü Mensucat İşçileri Sendikası ve Bakırköy Mensucat İşçileri Sendikası.

Eyüp Mensucat İşçileri Sendikası kurucuları bir arada

Kuruluşlarından beri birbirleriyle fikir ve işbirliği yapan bu sendikalar arasında son günlerde, birleşmek ve daha kuvvetli tek bir sendika vücuda getirmek fikri doğmuştur.

Eyüp - Haliç Mensucat İşçileri Sendikası, ilk kurulan ağabey sendika olduğundan bu fikri kuvveden fiile çıkarmak vazifesini üzerine alarak ilk teşebbüse geçmiştir. Bu sendika 16 Mayısta kendi binasında hazırladığı ihzarî bir toplantıya diğer sendikaları davet etmişti. İlk toplantıda, bazı sendikaların delegeleri birleşmekten ziyade, mensucat sendikaları arasında birlik kurmak fikrine meyyal görünmüşlerdir.

İkinci toplantı, yine Eyüp Sendikası binasında son pazar günü yapılmıştır. Bu toplantıya Eyüp Sendikasından Mehmet Güler Başkan seçilmiş ve ve bir saatlik müzakereden sonra şu kararı varılmıştır:

1. — Eyüp-Haliç, Haliç Bölgesi, Beyoğlu, Fatih-Eminönü Bakırköy Mensucat İşçi Sendikaları Yönetim Kurulları sendikaları birleştirmek ve bir senika vücuda getirmekte hemfikirdirler.

2. — Birleşme, Eylül ayında yapılacak kongrelerde tahakkuk edecektir.

3. — Birleşmeden doğacak tek

(Devamı sahife 2 de)

Ankarada işci evleri kooperatifi kuruldu

Ankara (Özel) — Ankara Basın Teknisyenleri Sendikasının gayret ve delâletile bir işçi evleri kooperatifi kurulmuştur. Kooperatif Ankara civarında havasının güzelliği ile tanınmış olan (Kebeli) bağlarında 170 dönüm arazi edinmiştir. Ankara belediyesi bu araziyi parsellemiş ve inşaata müsaade vermiştir. Kooperatife işçi olmayan bazı ortakların da dahil olmasından dolayı statünün Bakanlar Kurulunda tasdiki biraz gecikmiş ise de son yapılan Genel Kurul toplantısında işçi vasfında olmayan ortaklar kendi isteklerile ortaklıktan ayrılmışlardır. Bu karardan sonra statünün tasdiki bir gün meselesidir.

Çalışma Bakanlığının bu kooperatife kredi yardımı yapılması için gereken teşebbüslerden geri kalmıyacağını söylemektedir.

İşçi Sigortaları Kurumu

Doğum yardımını 120 emzirme yardımını 60 liraya çıkarıyor.

Ankara (Özel) — İşçi Sigortaları Genel Kurulu yaşama şartlarının ağırlığını gözönüne alarak analık hallerinde kanun gereğince yapılacak doğum yardımının 90 liradan 120 liraya ve emirme ödeneğinin de 30 liradan 60 liraya çıkarılmasına karar vermişti.

İşçi Sigortaları Kurumundaki işçi üyeliği vazifesini görmekte olan Rahmi Alp bu kararların filiyata intikali için çalışmış ve Sigortalar Genel Müdürlüğü de işçi üyenin teklifine ittihak ederek emzirme ödeneği 30 lira arttırılmıştır. Bundan böyle Sigortalı işçiler her çocuk için 60 lira alacaklardır.

Gebelik ve doğum yardımlarının 90 liradan 120 liraya çıkarılması hakkındaki karar, kanun gereğince, Çalışma Bakanlığının tasdikına sunulmuştur. 7 milyon lira parası olan Sigortalar idaresinin kabul ettiği bu kararı Bakanlığın da yakında tasdik edeceği ümid edilmektedir. Kararın bir an evvel tatbike başlanması işçileri çok ferahlatacaktır. Bakanlıktan sür'at dileriz.

Kaza, Meslek hastalığı ve analık hallerinde pazarları da gündelik verilecek.

Ankara (Özel) — İş kazası, meslek hastalığı ve analık hallerinden dolayı işlerine devam edemiyen işçilerin istihkakı olan ödenekler kanunun tatbikatındaki yanlışlık yüzünden pazar günleri verilmemekte idi. İşçi Sigortaları Kurumu son toplantısında ödeneklerin pazarları dahi verilmesini karara bağlamıştır. Pazar günleri dahi iş göremezlik ödeneğinin verilmesi hakkındaki karar 1.6.1948 den itibaren tatbik olunacaktır.

Nazillide yeni bir Sendika

Nazilli Mensucat Sanayii İşçi Sendikasının açılışı Valinin de bulunduğu bir törenle yapılmıştır. Bu münasebetle fabrika müdürü ile sendika başkanı verdikleri birer söylevle işçi sendikalarının önemini ve bu sendikalara düşen görevleri belirtmişlerdir.

5088 Sayılı kanunun tatbikatı hakkında

İ.İ.S. Birliğinin bir teşebbüsü

Birlik Yönetim kuruln Danıştaya müracaat etti.

İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinin, 2 liralık vergi muafiyeti hakkındaki 5088 sayılı kanunun yanlış tatbikatından doğan haksızlığı önlemek maksadiyle Başbakanlığa ve Çalışma Bakanlığına birer dilekçe ile müracaatta bulunduğunu geçen sayımızda yazmıştık.

Bu sefer, Birlik Yönetim Kurulunun 29 Mayıs cumartesi günü yaptığı mutad haftalık toplantısında Teşkilât Bürosu; Maliye Bakanlığı hakkında Danıştaya müracaat etmeyi teklif etmiştir. Bu teklif üzerine 5038 sayılı kanun ile Maliye Bakanlığının 324 seri numaralı tebliğine ek olarak yayınladığı 328 numaralı tebliği Birlik Yönetim Kurulu tarafından tekrar incelenmiştir.

Maliye Bakanlığının 328 numaralı tebliğinde aylıkla çalışanların, işçi gündeliklerinin 200 kuruşa kadar olan kısmını vergiden muaf tutan 5088 sayılı kanundan faydalanamıyacakları bildirilmektedir.

Danıştaya yazılan dâva arzuhalinde şöyle deniliyor:

"5088 numaralı kanunda vergi muafiyetinden faydalandırılması düşünülen kazanç erbabı

(Devamı sahife 4 de)

KAYSERİ BEZ FABRİKASI İŞÇİLERİ ZAM İSTİYORLAR.

Kayseri (Özel) — Kayseri Bez Fabrikasında çalışan işçiler 900 imzalı bir dilekçe ile işçi mümessilliğine müracaat ederek verilen ücretlerin hayat standardını karşılayamadığından bahisle zam talebinde bulunmuşlardır.

İş yerinde çalışan işçi miktarı 3400 ilâ 3600 arasında olduğundan iş kanununun 77 nci maddesi gereğince beşde bir nisbetini geçmiş ve toplulukla iş ihtilâfı, işçi mümessillerince incelenerek iş veren vekiline tevdi edilmiştir.

İstenen zam bilûmum ücretlere şâmil olup 50 kuruş saat ücretine kadar % 50, 50-70 kuruşa kadar % 40 ve 70 den yukarı saat ücretleri için de % 30 dur.

Kaşık ile yedirip, sapı ile...

Yazan : T. SEVEN

İşçilerin günde iki liraya kadar olan kazançlarının vergiden muafiyeti hakkındaki kanun çıkalı altı ay mı oldu sekiz ay mı oldu bilmiyorum. Her halde epey bir zaman geçti. Kanun çıkınca işçiler sevindiler. Bu kanun yalnız iki liraya kadar olan günlük kazancı vergiden muaf tutuyor, günde 2 liradan fazla kazanan aylık kazananın aylık kazancı üzerinden alınan vergi iki liranın aylık tutarı kazançtan indirildikten sonra geri kalan miktar üzerinden hesap olunuyor. Ne alâ değil mi? Fakat bir de baktık ki iş böyle olmadı. Kanun gayet açık yazılmış fakat ne fayda! Paraya müteallik bir kanun çıktı mı onu bizim anlamamız başka, maliyecilerin başka oluyor. Onların Türkçesi başka vesselâm. Hem onlar okur derhal tefsir ederler Eski tefsirciler gibi! Bu işde de böyle oldu.

Maliye hükmeyledi. Şununkinden kesilmez ama bununkinden kesilir dedi, kesti attı, göz yaşına bakmadan defterdarlar bir kısım işçilerden eskisi gibi vergileri kesmekte devam ettiler. Yanyana iki tezgâh, ikisinde de birer işçi çalışır, birinden alırlar, ötekinden almazlar!

Ama iş bununla da kalmadı! Bazı iş yerleri kanunu okumuşlar, başüstüne demişler, işçilerden vergi kesmemişler, ama bordroları maliyeye verince: (Vay sen rundan neden kesmedin!) demişler adamcağız (Efendim bu da öteki gibi işçidir, inayet buyurun!) demiş, (Hayır bu işçi değildir, öteki işçidir.) demişler! Böylece iş verenler de şaşırdı, herkes birbirinden sordu, bilirim zanneden bilmeyene anlattı, meğer bu fenni bilen bi'cneyenden daha cahilmiş. İş büsbütün karıştı, Arab saçına döndü, aylarca vergi kesilmeyen bazı işçilerden bir hamlede kesilmemiş vergileri kestiler, ay sonunda adamcağız, para zarfını açtı. Bir de baktı ki içinde geçen ay aldığının yarısı bile yok! Acaba paraları düşürdü mü? diye yerlere bakmalı. Yoksa bunlar atomlu paralardır da havayı görünce toza mı münkalip oldu? diye düşündü, sonra, hesaba bakınca aklı başına geldi. Son haftaya kadar (İşçi) iken nedense birdenbire (İşçi değil) oluvermiş!

Yazdılar, çizdiler, ağladılar, sızladılar. (Kanunun Maliye ile Çalışma Bakanlığı arasında incelenmekte olduğu) haberleri geldi. Altı aydır hâlâ inceleniyor. O incelendikçe işçiler inceliyor, çünkü bakkal kredi defterini kapatmış, kasabın mübarek yüzüne zaten bakamazlar.

Buna bizim dilde kaşık ile yedirip sapı ile çıkarmak derler!

Umumî Hastalık Sigortası biran evel kurulmalıdır!

(Baştarafı sahife 1 de)

bir hale getirebilmek için de süratle kurmak lâzımdır. İşinin başında iken hastalanan bir işçinin hastalığı acaba hakikî bir meslek hastalığı yani o işin insan vücudunda yarattığı bir hastalık mıdır? Yoksa işçi kendiliğinden mi hastalanmıştır? Bunu tayin etmek fevkalâde güçtür. Meslek hastalıklarının teşhisi ve tedavisi doktorluğun ayrı bir ihtisas şubesidir. Bizde iş hekimliği henüz bir ihtisas kolu olarak ayrılmadığından fabrika doktorları birçok meslek hastalıklarını ve hele işin yürütüm şartlarından ileri gelen hastalıkları adi hastalıklardan ayırt edememekte ve durumun takdirinde de maalesef ekseriya işçinin aleyhine karar vermektedirler. Bu, doktorun kabahati değildir. Meslek hastalığı olarak kabul edilen hastalıklarla bunun dışında bırakılan hastalıkların tefriki ekseriya en tecrübeli iş hekimlerini bile hayaya sevkedecek derecede güçtür. Hele bunun işçiye anlatılması fevkalâde müşküldür. İşinin başında hastalanan iki işçiden birine ödenek verilip ötekinin (Sen iş hastası değilsin!) diyerek tahsisattan mahrum bırakılmasını işçiler bir türlü anlıyamıyorlar ve bunda haklıdırlar İnsan ya sağlamdır, ya hastadır vesselâm! diyen ve bu düşünüşünde insanlığın sağduyusuna dayanan bir kimseye (İş hastalığı ve işin yürütüm şartlarından ileri gelen hastalıklar) ile (adi hastalıklar) arasındaki ince fark nasıl anlatılır?

İş başında hastalanan işçilerde çoğunun kanunla kendilerine verilmiş olan haklardan faydalanamadıklarını İşçi Sigortaları Kurumunun 1947 bilânçosundaki rakamlar göstermektedir: 1947 yılı içinde Türkiyedeki 300.000 işçiden meslekî hastalık ve işin yürütüm şartlarından ileri gelen hastalıklara tutulanların sayısı yalnız (166) dır. Bizdeki endüstri tesislerinin hali malûmdur. Tasavvur edilebilir mi ki bu şartlar altında Türkiyenin muhtelif bölgelerindeki (300.000) işçiden yalnız 166 işçi iş hastalığına tutulmuş olsun! Kimbilir ne kadar işçi iş hastalığına ve işin yürütümünden mütevellit hastalığa tutuluyor ve zavallılar kendi hallerine bırakılıyor! Bu halin tazyiki altında işçiler üç senedenberi Sigorta Genel Kurulunda hastalık sigortasının bir an evvel kurulmasını istemektedirler.

Umumi hastalık sigortası bütün sosyal sigortaların temelidir. Bu temel atılmadıkça kurulacak diğer sigortalar yapısında daima çatlaklıklar olacaktır.

AÇIK MUHABERE

10 İşçiden az İşçi çalıştıran işyerleri

İsminin neşrini istemiyen bir okuyucumuz, gazetemize gönderdiği mektubunda şöyle diyor:

Çalıştığım fabrikada 8 işçi vardır. Bu yüzden işyerimiz, İş Kanununa tâbi değildir. 8 işçi ile 10 işçi arasındaki fark nedir? Gerçi 8 işçi çalışıyoruz amma, 10 işçinin yaptığı işi yapıyoruz. Zira günde 12 saat çalışmaktayız. İş Kanununa girmediğimiz için kanunun verdiği haklardan mahrum kaldığımız gibi sigortadan da istifade edemiyoruz. Ne yapalım?

Bu okuyucumuz, şimdiye kadar sustuğu için hata etmiştir. Çünkü, İş Kanunu mutlaka 10 işçi çalıştıran işyerlerine tatbik edilmez. Kanun der ki:

Bu kanun, mahiyeti itibariyle yolunda işliyebilmesi için günde en az 10 işçi çalıştırmağı icap ettiren işyerlerine tatbik olunur.

Diğer taraftan İş Kanunu günlük iş saatini 8 saat olarak kabul etmiştir. Bu hakla bir işyeri 10 işçi ile dönüyorsa, her bir işçi 8 saat çalıştığından o iş yeri 80 iş saati ile iş yapıyor demektir.

Farzedelim ki, bir işyerinde 8 işçi onar saat çalışıyor. Bu işyeri de günde 80 iş saatlik iş yapıyordur.

Öyle ise 8 işçi çalıştırmasına rağmen bu işyerinin İş Kanununa tâbi olması lâzımdır.

Bize mektup yazan okuyucumuzun işyerinde 8 işçi 12 şer saat çalıştığından, günde 96 iş saati vardır. Bu işyeri, ferah ferah İş Kanununun içine girer.

Eğer bu işyerinin adı ve adresi bize bildirilseydi, Çalışma Müdürlüğünün dikkatini çekerdik. O halde derhal Karaköyde Karaköypalasta 5 inci kata Bölge Çalışma Müdürlüğüne müracaat ediniz.

MÜŞAVİR

Okuyucu Mektupları

BU NASIL MESAİDİR?

İstanbul Belediyesi Sular İdaresinde çalışan bir işçiden aşağıdaki mektubu aldık:

Sabahın saat 7 sinde iş alıyoruz. Akşamın 7 sine kadar çalışıyoruz. Yani, biz işçilerin günlük mesaisi 12 saattir. Halbuki İş kanununa göre ya günde 8 saat çalışmağız, yahut ta fazla çalıştığımız 4 saatin karşılığını zammı ile beraber almamız icap eder.

Akşam 7 de iş alanlar sabah 4 e kadar çalışırlar ve yarım yevmiye alırlar. Bu ne biçim mesaidir bizim aklımız ermiyor? Bunun bir haksızlık olduğunu söylersek de amirlerimizden ağır dolu küfür işitiyoruz ve bize kapıyı gösteriyorlar.

Gazetenizle, alâkalı makamların dikkatini çekmenizi rica ederiz.

MUHTELİF HABERLER

BAHARİYE FABRİKASI 103 İŞÇİYİ İŞİNDEN ÇIKARDI

Son günlerde piyasada hasıl olan durgunluk ve hüküm süren işsizlikten bir çok fabrikalar ya faaliyetlerini tamamen tadil etmekte veya işçilerini tensikata tâbi tutarak faaliyetini azaltmaktadır.

Öğrendiğimize göre Bahariye mensucat fabrikasından 103 işçi piyasada kriz dolayısiyle fabrikadan çıkarılmıştır.

BİR İŞÇİ KIZ GÜZELLİĞİ YÜZÜNDEN ARKADAŞLARINDAN DAYAK YEDİ

Model mensucat fabrikasında çalışan Margarit adında bir kız güzelliği yüzünden bütün kız arkadaşlarının gıpta ve hasedine maruz kalmaktadır. Margariti çekemiyen işçi kızlar nihayet bir plân kurarak, intikam almaya karar vermişler ve evvelki gün öğle paydosunda bu kararlarını tatbik etmişlerdir.

Patron ve ustabaşılarının yetişmelerine rağmen kızlar Margariti bayıltıncaya kadar döğerek hırslarını almışlardır. Mütecaviz işçiler yakalanarak adalete teslim edilmişlerdir.

SİSSY HEMŞİRELER ŞEHRİMİZE GELİYOR

Bunlar artist değil, havzamız için yeni yaptırılan lokomotiflerdir.

Bir Londra mektubuna göre; bir İngiliz firması, kömür havzamızda işletilmek üzere memleketimiz hesabına 10 tane küçük minyatür lokomotif yapmıştır. Tecrübelerinde bulunan bir İngiliz gazetecisi, bu cüce lokomotiflere "Sissy Abla ile Dokuz kızkardeş,, adını takmıştır. Gazeteci bu lokomotiflere âdeta âşık olmuştur.

Fabrikanın genel müdürü Mr. H. Davies bu lokomotiflerin, lokomotifcilik tekniğinin son ilerlemesine uygun makinelerle cihazlanmış olduğunu söylemiştir.

Kazanlar küçük, baca ve ateşçi dairesi âdeta normal büyüklüktedir. Bu cücelerin dış görünüşü, gazetecinin o kadar hoşuna gitmiştir ki, şunları yazmaktadır:

"Türkiye'ye gitmekte olan Sissy Hemşirelerin çelik ve bakır işlemeli al yeşil geyimleri içinde gösterdikleri numaraları keşki siz de seyretmiş olsaydınız!,,

8 KOMÜNİST TALEBENİN EVRAKI TEKEMMÜL ETTİ

Yüksek Ziraat Enstitüsünün Veteriner Fakültesinde komünistlik propagandası yapmaktan sanık 8 öğrenci hakkında Fakülte idaresince yapılan tahkikat sona ermiş, hazırlanan rapor, delillerle birlikte bugün Tarım Bakanlığına verilmiştir. Evrak, derhal savcılığa gönderilecek ve önümüzdeki günlerde adlî koğuşturmaya başlanacaktır.

ORAK-ÇEKİÇLİ YÜZÜKLER

Bir müddet evvel komünist ajanların bazı memleketlerde halka dağıttıkları üzerinde orak, çekiç ve yıldız bulunan yüzükler den şehrimizde de görülmüştür. Millî Türk Talebe Birliği, komünizmle mücadele komisyonu üyeleri bu yüzükleri taşıyan kimseleri şiddetle takip etmektedirler.

YENİ TÜTÜN FABRİKASI PROJELERİ HAZIR

İstanbulda inşasına karar verilmiş olan tütün işleme ve bakımevi projesi tamamlanmış ve şehircilik mütehassısı Prost'un tetkikine sunulmuştur. Bundan sonra kat'i projeler Bayındırlık Bakanlığının tasdikinden geçtikten sonra derhal ihaleye çıkarılacaktır. Bu bakım evinde iki bin kadar işçi çalışacak ve senede üç milyon kilo tütün işlenecek ve senede seksen bin balya tütün istiab edecektir.

İKTİBASLAR:

Almanya, üçüncü cihan harbine şimdiden başlamıştır

İkinci Cihan harbini kaybeden Almanya, bundan birkaç ay evvel 3 üncü Cihan Harbine başlamış bulunmaktadır.

Almanya bugün, sayesinde gelecek harbi kazanacağını ümid ettiği uçar bomba, füzeli bomba ve belki de harb bitmeden evvel muhayyilenin alamıyacağı bir tahrip kuvvetini ihtiva eden Uranium atomlarını taşıyan mermiler gibi silâhları denemek ve tekemmül ettirmek için şimdiki mücadelenin son haftalarından veya aylarından istifade maksadile muhakkak surette kaybedilmiş olan bir harbi bilitizam uzatmaktadır.

Filhakika Almanlar, ancak şimdiki harb şartları içinde 3 üncü Cihan Harbi esnasında kullanmak niyetinde oldukları yeni silâhların düşman asker ve sivilleri üzerindeki fizik ve fizyolojik tesirleri hakkında bir fikir edinebilirler.

Bununla beraber Almanya'nın İkinci Cihan Harbi henüz bitmeden daha şimdiden üçüncüsüne başlamış bulunduğu keyfiyeti, Birleşmiş Milletlerin elinde bulunan hiçbir vesikada ifşa edilmiş değildir. Bu Üçüncü Cihan Harbinin mufassal stratejik plânlarının Alman başkumandanlığı tarafından tanzim edilmemiş olması da muhtemeldir.

Fakat mağlûp edilmek üzere bulunan Almanyanın hareket tarzı, reaksiyonları ve taktiği tahlil ve harb usullerile askerî tarihi tetkik edilirse Reich'in müstakbel plânları hakkında hiç şüphe kalmaz.

Meselâ "V" silâhlarını ele alınız. Ve "V" yi (Vergeltungswaffe) (intikam silâhı) kelimesinin ilk harfi sayacak yerde "Versuchwaffe" (Deneme silâhı) nın ilk harfi olarak kabul ediniz.

Almanların yeni silâhlarına ve esasen malûm silâhların yeni kullanma şekillerine sarsılmaz bir inançları olduğunu isbat için misaller eksik değildir.

Almanlar harbi kazanmak için zeplinlere ve denizaltılara güvenmekte idiler.

Bu sefer dünyayı fethetmek için "Stuka" bomba uçaklarına, (Tiger) ve (Panther) tanklarına, denizaltı sürülerine ve yıldırım harbi adı verilen malûm taktiklerine güvenmişlerdir.

Hitler'den başlıyarak en küçüğüne varıncaya kadar her Alman askerî şefi, Londraya ilk uçarbomba atıldığı zaman, harbin kaybedilmiş olduğunu hiç şüphesiz biliyordu. V.2 silâhlarını stratosfere yolladıkları zaman da onlar bunu pek iyi bilmekte idiler.

Şu halde niçin harb ettiler?

Harb halinin hareketlerine bir nevi kanuniyet verebilmeği sırada birkaç sivil İngilizi daha öldürmek için mi? Bu, çok şüphelidir.

Almanların kin ve budalalığı bu dereceye varmış olamaz.

Hayır, Almanlar dünyayı fethetmek için bir asırdan fazla bir müddettenberi sayıkladıkları füzeli bombalar ve diğer "gizli silâhlar" a güvendikleri içindir ki V-1 ve V-2'leri atmışlardır.

Mağlûp olduğu zaman Alman askeri, iğrenç ve acınacak bir hale gelir. Fakat Alman general ve ilim adamları böyle değildir.

Bugün Almanyaya verilen büyük ceza, Alman general ve âlimleri için muhakkak olabilir, fakat aynî zamanda öğreticidir de.

Muhakkak ki onlar kendi kendilerine: "Yenmek için ne kadar et ve topa, ne kadar fazla gaddarcasına muameleye, ne kadar silâhlı baskın hareketlerine ve siyasî silâhlara ihtiyacımız olacaktır?,, diye sormaktadırlar.

Dünyayı fethetmek için girişilen son iki teşebbüsü de mağlubiyetle neticelenen Almanya, bugün dâvasının hal çaresini nihayet imha edici büyük harsabara mâlik uzak menzilli tahripkâr silâhlarda bulduğunu sanmaktadır.

Almanlar, demokrasilerin ima line muvaffak oldukları muazzam silâhlara karşı büyük bir saygı beslemekle beraber, gelecek için hazırlanmak hususunda kabiliyetleri hakkında büyük bir itimatsızlık beslemekte devam etmektedirler.

İşte bunun içindir ki hür milletler, lâzım olan vakta bulabildikleri takdirde meslekten yetişme harbe bir milleti yenebileceklerini iki defadır isbat etmiş bulunduklarındanberi, Almanya Dünyaya hâkim olmak fırsatını tekrar ele geçirebildiği takdirde tamamen değiştirmeğe karar vermiştir.

Alman ilim adamları, gelecek harbde kelimenin tam mânasile generallerin yerini tutabilirler. Dünya hiçbir millet, askerle ilim adamı arasında bu kadar sıkı bir işbirliği kurmamıştır.

Fransız hükûmet merkezinde Almanlar tarafından kurtuluş gününe kadar neşredilen "Pariser Zeitung" gazetesinde Alman muharrirlerinden Ritter von Schramm, şöyle yazmakta idi:

"Düşman tekâmül nazariyesi prensibine dayanan harb tekniğinin inkişafında büyük terakkiler kaydederken Alman başkumandanlığı büsbütün farklı bir yol takip etmektedir. İnkılâpçı bir harb tekniği.

"V silâhları harb sanatında yeni bir devrin haber verici alâmetlerinden başka birşey değildir."

Almanlar modern harbi ilmi ve fennî bir mücadele telâkki etmektedirler. Yenildikten sonra silâhtan mahrum kalan Almanya da kimyagerler ve mühendisler icabettiği zaman yeni bir genel kurmay teşkil edebilirler.

Alman profesörleri hemen umumiyetle askerdirler. Almanya'daki askerî cepbe ile ilim ve fen cephesi arasında mevcut tam birliği sembolize eden Alman fennî harb metodlarının klavuzu Dr. Becker, bu haletiruhiyenin tipik bir misalidir.

Berlin politeknik okulu askerî teknik fakültesinin en kıdemlisi ve Alman silâhlı kuvvetleri teknik bürolarının şefi olan Dr. Becker, Alman araştırmalar komisyonunun da başkanıdır.

Profesörlerin elleri arasında tahsil edilmiş bir harb hazırlığı, profesyonel askerlerden mürekkep bir kurmaydan daha kolay müttefik kontrolünden gizlenebildiği gibi Almanya'nın gelecek defa zaferi elde etmek için güvendiği harb tarzına uygun talimler yapılmasını da mümkün kılabilir.

Almanlar 3 üncü Cihan Harbinde bir generalin stratejiden ziyade bir teknisyen olması lâzımgeldiğini ve kendilerine zafer kazandıracağını sandıkları "intikam silâhları", karşısında muharebe meydanlarındaki sa vaşların modası geçmiş gibi kalacağını düşünmektedirler.

Geçen kış Alman-İsviçre hududunda bulunan Constance gölü bölgesini bir yerdepremi sarstığı zaman bu depremin bir Uranium tecrübe bombasından ileri gelmiş olduğuna dair rivayetler dolaşmıştı.

Halen bunun hakikaten bir yerdepremi olduğu anlaşılmıştır.

Bununla beraber şu da bir hakikattır ki, Almanlar o zaman Uranium kullanmak suretiyle atomları ezmek denemelerinde bulunmakta idiler.

Bu denemeler başarı ile neticelendiği takdirde atomlarda tekessüf etmiş olan enerji, normal reaksiyona göre binlerce, hatta milyonlarca sene sonra meydana çıkacak yerde bir saniyeden çok daha az bir zamanda ortaya çıkmış olacaktı.

Bundan husule gelecek infilâk tahayyülüne imkân olmıyacak derecede müthiş olacaktı.

Cep kadar bir paket, San Fransisko, Clevland, Buffalo ve Toronto gibi bir milyondan fazla nüfusu olan bir şehri bir anda mahvedebilecekti.

3 Kiloluk bir şarj, New-York, Londra, Paris veya Moskovayı yokedebilirdi.

Bu kâinat kuvveti, âlimlerin vahşi bir rüyası değildir. İngiliz teknisyenleri, harb başlamadan evvel bile en az iki Almanın gayelerine varmak üzere bulunduğuna işaret etmişlerdi.

Eğer uçar ve füzeli bombaların henüz 1918 deki uçak tekâmülü devresinde bulunduğu doğru ise bunların önünde herşey eğilmelidir. Eğer bu bombaları atmak kabiliyetinde olan her millet, silâhlandırılmamış ise bütün kurbanlarının kanı intikam diye haykıracaktır.

Halbuki o zaman ilk "robot" bombasını atmak için düğmeye basan Alman harp mühendisi, Almanya için kuvvetli ve ebedî bir sulh muahedesini imza ediyordu.

(Amerikan Basınından)

BEŞ MENSUCAT İŞÇİSİ SENDİKASI BİRLEŞİYOR

(Baştarafı sahife: 1 de)

Sendikanın ana tüzüğünü hazırlamak üzere bir komisyon teşkil edilecektir. Bu komisyona, sendikalardan bir kişi iştirak edecektir. Sendikalar, komisyona vereceklerı azalarının isimlerini yazı ile Eyüp sendikasına bildireceklerdir.

Komisyon ilk toplantısını 13 Haziran pazar günü saat 13 de Eyüp Sendikası binasında yapacaktır.

4 — Bu komisyonun hazırlıyacağı tüzük tasarısı teksir edilip sendikalara tetkik edilmek üzere dağıtılacak ve bilâhare 5 sendikanın yönetim kurulları yapacakları bir toplantıda tasarıyı gözden geçireceklerdir.

5 — Sendikalar kongrelerinde birleşme kararı aldıktan sonra yapılacak büyük kongrede yeni sendikanın yönetim kurulu seçilecektir.

6 — Bu karar sendikalara ve İstanbul İşçi Sendikaları Birliğine yazılı olarak bildirilecektir.

Bu teşebbüse önayak olan Eyüp-Haliç Mensucat İşçileri Sendikası başta olmak üzere bütün mensucat sendikalarının işçi davasındaki anlayış ve olgunluklarından dolayı tebrik eder muvaffakiyetler dileriz.

ALEM GİDER MERSİNE, ONLAR GİDER TERSİNE

HAFTANIN YAZISI

Hayırlı bir teşebbüs

İstanbulda, hattâ Türkiyede ilk kurulan ağabey sendika, Eyüp-Haliç Mensucat İşçileri Sendikasının hayırlı bir teşebbüse önayak olduğunu memnuniyetle haber aldık. İstanbuldaki Mensucat işçi sendikaları, bu ağabey sendikanın daveti üzerine son pazar günü Eyüpte bir toplantı yapmışlardır. Bu davetin ve toplantının gayesi Mensucat Sendikalarını birleştirmektir.

Bilindiği gibi, bir yıl evvel çıkan 5018 numaralı kanundan sonra memleketimizin muhtelif yerlerinde bir çok işçi sendikaları kurulmaya başladı. Bu meyanda İstanbulun mensucat işçileri, aralarında toplantılar yaparak sendikalarını ne şekilde kuracaklarını kararlaştırmışlardı. O zaman iki fikir vardı:

1 — İstanbul çapında bir mensucat işçi sendikası kurmak,

2 — Bölge esasına göre müteaddit sendikalar kurmak ve bilâhare birleşmek.

Uzun münakaşalardan sonra birinci fikrin şu mahzurları olduğu meydana çıktı:

I — İstanbulda 30-40 bin kadar mensucat işçisi vardır ve bu işçi Haliç, Bakırköy, Beyoğlu, Fatih ve Eminönü mıntakalarında toplanmıştır. Bakırköydeki işçi, Beyoğlundakini, Eyüpteki işçi Fatihtekini tanımaz. Binaenaleyh İstanbul çapında kurulacak bir sendika, işçiyi kolay kolay toparlıyamaz.

II — Sendika, bizim için yeni bir mevzudur. Dağınık bir şehirde kurulacak tek sendikanın şubeleri açılsa dahi işçi ile temas güç ve geç olur. Bu sebeple, işçinin sendikayı tanıması ve anlaması için uzun zaman kaybedilecektir.

III — Muhtelif semtlerden gelen ve birbirini tanımayan işçi delegelerle yapılacak bir kongrede kim kime rey vereceğini kestiremez ve bu tek sendikanın kongresi bulanık suda balık avlamaya benzer.

IV — İktidarsız kimselerin idare heyetinde bulunması veya sair sebeplerle bir muvaffakiyetsizlik başgösterirse, bu tek sendikanın dağılması mensucat işçisi üzerinde fena tesir yapar ve manevi bozgunluk yaratır.

Diğer taraftan müteaddit sendika kurulmasının da bazı mahzurları vardı. Meselâ birinci fikri müdafaa edenlerin söyledikleri gibi birkaç sendika için kâfi gelecek idareci eleman, işçi arasından zor çıkar. İşçi dağılmış olur. Sendikalar, tek sendika gibi kuvvet bulamazlar.

Fakat, işçi ikinci fikrin mahzurlarını daha hafif bulduğu için, sendikacılığa ilk başlıyan diğer memleketlerde de olduğu gibi bölge esasına dayanan sendikalar kurmaya girişti. Ve Eyüp-Haliç, Beyoğlu, Haliç Bölgesi, Fatih-Eminönü ve Bakırköy Mensucat işçi Sendikaları teşekkül etti. Bu sendikalar bir senedir çalıştılar ve şu faydalar elde edildi:

I — Her mıntakanın işçisi sendikasını hemen yanıbaşında göre göre sendika mefhumunu kısa zamanda kavradı.

II — İşçi, dilek ve şikâyetlerini sendikasına bildirmekte müşkülât çekmedi.

III — Her sendikada en az 20 şer kişiden 5 sendikada 100 kişi sendika idareciliğini öğrendi.

IV — Bu sendikalar muhtelif vesilelerle sık sık toplantılar yaptığından işçi birbirini daha çabuk tanıdı.

İşte, bu beş sendikanın birleşerek daha kuvvetli bir teşekkül meydana getirmesi zamanının gelmiş olduğunu takdir eden Eyüp Sendikası birleşme teşebbüsünde önayak olmuş ve sendika idare heyetleri esaslar üzerinde anlaşmaya vararak kongrelere kadar hazırlıklarını tamamlamay başlamışlardır.

İşçi dâvasının sevinçli yolculuğunu tebrike şayan buluruz.

S. SELEK

1. inci sınıf
VEREM ve DAHİLİ HASTALIKLAR MÜTEHASSISI
Dr. SADK BİLGİSEVEN
Muayenehane: Fatih Tramvay caddesi Kristal kıraathanesi karşısında
Muayene saatleri: Pazardan başka her gün öğleden sonra saat 3.30 — 6 arasında
Tel. Evi 20400

■ İÇ ve DIŞ OLAYLAR ■

İÇ OLAYLAR:

Amasya'da sel âfeti

Dün akşam yağan sürekli yağmurlar büyük felâketlere sebep olmuştur. Suadiye mahallesi taş ve enkaz yığını halindedir. Beş yüzden fazla ev hasar görmüş, elli ev tamamen çökmüştür. Enkaz arasından ölü ve yaralılar çıkarılmaktadır. Elektrik direkleri yıkıldığından cereyan kesilmiştir. Karanlıkta herkes ölüsünü aramaktadır. Şimdilik 50 can kaybı tahmin ediliyor. Hasar büyüktür. Bütün şehir halkı sokaklardadır.

Derince'ye yeni harp malzemesi geldi

Exchester adlı gemi otomobillere bindirilmiş makineli tüfekler optik ve muhabere malzemesi, tank ve kamyon yedek parçalarını hamilen Derince'ye gelmiş ve hamulesini boşaltmağa başlamıştır.

Tahliye iş bittikten sonra gemi İstanbul'a gelerek ayrıca bir kısım otomobillere bindirilmiş makineli tüfekleri İstanbul'da boşaltacaktır.

Türkiye - Arjantin ticaret anlaşması

Türkiye'nin Arjantin orta elçisi Ali Sipahi'nin Arjantin Milli İktisat Meclisi Başkanı Mizuel Miranda ile görüşmelere başladığı bildirilmektedir. Bu görüşmelerde iki memleket arasında yapılacak bir ticaret anlaşmasının esasları müzakere edilmektedir. Anlaşma mal mübadelesi esasına dayanacaktır.

Amerikadan 9 bin ton buğday geldi

Toprak mahsulleri ofisi erkânı dün toplanarak ekmek ve buğday meselesi üzerinde hükümetin aldığı yeni kararları gözden geçirmişlerdir.

Diğer taraftan bir Amerikan vapuru 9 bin ton ekmeklik buğday getirmiştir. Bu buğdaylar tam zamanında yetişmiştir. Ofisin elinde ancak İstanbulun 15 günlük ihtiyacını karşılayacak kadar un kalmış ve buğday hiç kalmamıştı.

Amerikadan gelen buğdaylar yeni mahsul elde edilinceye kadar şehrimiz ihtiyacını karşılayacağı gibi yerli mahsule nazaran hemen yarı yarıya daha ucuzdur. İstanbulun ekmeklik buğday ihtiyacı 500 tondan 850 tona yükselmiştir.

DIŞ OLAYLAR:

Rusya Amerikadaki Rus çocuklarını memleketine celbediyor

Amerikadaki Sovyet diplomat ve memurları, okul çağında bulunan bütün çocukların Rusyaya gönderilmesi hakkında Moskovadan verilen emri dün icraya başlamışlardır. Bu iş üç ay zarfında bitirilecektir. Bu emrin, bahis konusu 105 çocuğun Amerikan demokratik hayatı tesiri altında kalmalarından korkulduğu için verildiği zannedilmektedir.

7 yaşını geçen bütün çocklar bu suretle ana ve babalarından ayrılmış olacaklardır.

Nevyork'daki Rus konsolos muavini bu konuda şunları söylemiştir:

Rus çocukları Nevyork'da tabii bir hayat sürmüyorlar. Bu çocuklar mektebe gidip diğer çocuklarla birkaç saat temas etmekte iseler de, geri kalan zaman zarfında hep aileleriyle yalnız yaşamaktadırlar.

Yugoslavya'da harb hazırlığı!

Yugoslav hükümeti, memleketi harbe hazır bulundurmak maksadiyle mecburi askerlik hizmetine okullardan başlanmasını emretmiştir.

27 yaşından küçük olanlar'la 7 yaşından aşağı çocukları bulunmıyan kadınlar da askerliğe hazırlık derslerini takibe mecbur tutulacaklardır.

Markos'un durumu kötüleşti

Yunan komünistlerinin efendilerinden daha büyük bir ölçüde yardım görmedikleri takdirde dahili harbi kazanmaktan ümidi kesmiş olduklarına dair deliller gittikçe birikmektedir.

Markos, Zaharyadis'e Şubat ayında yazdığı bir mektubunda, herkesin kaçmak ve hükümet kuvvetlerine iltihak etmek üzere ilk fırsatı kollamakta olduğunu belirtmektedir.

Çekoslovakya'da tek siyasi parti usulü

Çek Sosyal Demokrat Partisi ile Komünist Partisi 7 Hazirandan itibaren birleşeceklerini dün bildirmişlerdir. Bu partiler seçimlerden önce birleşmek üzere anlaşmış bulunuyorlardı.

Almanyada bir maden ocağını su bastı

1 Haziran salı günü Almanyada Ruhr bölgesinde Dochum'daki bir kömür madenini birdenbire su basmış ve 11 Alman maden işçisi boğulmuşlardır. Bu maden faciasının sebebi henüz meçhuldür. İngiliz ve Alman makamları tahkikat açmışlardır.

T. Hava kuvvetleri personeli

Amerikan Ordusunun Almanyadaki Mühendis okulundan döndü.

Türk Hava Kuvvetlerine mensup 14 kişi Almanya - Murnau'daki Amerikan ordusu mühendis okulundan uçakla Ankaraya dönmüşlerdir. Bu personel Amerikan yardımı gereğince Türk Hava Kuvvetlerine devredilen ağır yol teçhizatının kullanılması ve idame ettirilmesi ile ilgili olan üç aylık bir kursu başarı ile ikmal etmişlerdir.

Birleşik Amerikanın Almanyadaki mühendis okulundan dönen Türk Hava Kuvvetlerinin 14 personeli

Türk Hava Kuvvetlerine mensup iki çavuş Birleşik Amerika Ordusunun Murnau (Almanya) daki mühendis okulunda yol tesviye teçhizatının kullanılmasını ve idame ettirilmesini öğreniyorlar.

Türk öğrencileri, yol tesviye teçhizatı, hava kompresörleri, büyük vinçler ve kürekler, buldozerler ve yangın söndürme teçhizatı gibi makinelerin ne şekilde kullanılması lâzımgeldiğini öğrenmişlerdir.

Bu hafta dönen on dört kişiden başka beş Türk çavuşu Diesel motorları üzerinde tetkikatta bulunmak üzere okulda kalmışlardır. Bunlar Haziran ayının başında Türkiyeye döneceklerdir.

Yüzbaşı Cemal Çanka okuldaki Türk grubunun başkanlığını deruhte etmekte idi. Kursları ilgilendiren aranjimanlar Amerikanın Türkiyeye yardım misyonunun Birleşik Amerika Hava Kuvvetleri grubunun mühendisi yarbay Thomas Lipscomb tarafından yapılmıştır.

Bu on dokuz Türk, Amerikan yardımı gereğince devredilen ağır inşaat teçhizatını istimalini Türk Hava Kuvvetlerinin diğer personeline öğreteceklerdir.

Birleşik Amerika ordusunun Murnau'daki mühendis okulu Amerikan askeri personeline ve mahdut sayıda sivile öğretim sağlamak için son iki senedenberi faaliyete geçmiş bulunmaktadır. Okulun öğretmenleri ağır inşaat teçhizatının bütün tipleri üzerinde bilgiye sahip olan mahir uzmanlardır.

Okulda muhtelif tiplerde Amerikan teçhizatı mevcut olduğu için öğrenciler bunları kullanmasını ve söküp tamir etmesini öğrenmektedirler.

ANKARA FIRIN İŞÇİLERİ İHTİLAFI HALA ÇÖZÜLEMEDİ

Ankara (Özel) — Altı sayılı nüshamızda Ankaradaki fırın sahiplerinin, yanlarında çalıştırdıkları işçilerin haklı ve kanuni isteklerini yerine getirmekte ayak diredikierini yazmıştık. Sayanı şükrandır ki Ankara valisi ve Çalışma Müdürü işçilerin hak yolundaki dâvalarında bunlara müzaheret etmektedirler.

Valinin emri üzerine Çalışma Müdürlüğünde, işverenlerle işçiler ve bilirkişilerden ibaret bir komisyon toplanmış ve günde 30 çuval undan fazla miktarda çalışan fırınlarda işçilerin 2 ekip halinde ve 30 çuvaldan aşağı un işleyen fırınlarda ise günde 11 ve gece 8 saat çalışılması karara bağlanmıştı.

Mevzuata uygun olarak verilen bu kararı vilâyet fırın sahiplerine tebliğ etmiş ise de fırıncılar bu kararın kanuni olup olmadığının bir defa da Çalışma Bakanlığından sorulmasını istemişlerdir. Çalışma Bakanlığının verilen kararı süratle tasdik edeceğini ümid ederiz. Fırıncılar bir taraftan bu gibi tedbirlerle kararın tatbikini geciktirmek yoluna giderken diğer taraftan da sendikaya dahil işçileri işden çıkarmak ve çıkarılanlara el birliği yapıp başka fırınlarda iş vermemek gibi yollara da sapmaktadırlar. Bu yüzden Ankarada birçok fırın işçisi işsiz kalmıştır.

Mevzuatın açık bıraktığı cihetlerden istifadeye kalkan fırın sahiplerinin adilâne olmayan bu gibi tertiplerine Çalışma Bakanlığının idari tedbirlerle mi olur? Mevzuatın tadili ile mi olur? Her halde bir çare bulması lâzımdır.

İŞÇİ! Sendikaya Üye Ol.
İ. İ. S. Birliği

HÜRBİLEK'e ABONE OLUNUZ.

İLAN TARİFESİ
2 nci ve 3 üncü sayfalarda santimi 1,5, son sayfada bir liradır.

İŞÇİ YAZILARI:

Veremli işçilerin feci akibeti

Yazan: M. Y.

Herhangi bir şahıs gerek hükümet müessesesine ve gerekse hususi bir müesseseye girmek için hüsnü ahlâk mazbatasını yaptırdıktan sonra, fabrikanın röntgeni varsa, röntgen muayenesi, eğer yoksa operatörü ve dahiliye mütehassısı tarafından muayene edilerek, sağlam raporunu aldıktan sonra, geri kalan muameleleri tekâmül ettirilip, işe başlatılır.

İşçi işe başladığı andan itibaren çalıştığı kısmın iş şartlarına uymak mecburiyetinde olduğundan bütün güçlüklere karşı azimle mücadele ederek istenilen randımanı vermekle mükelleftir. Meselâ burada bir bez fabrikasının dokuma kısmını ele alalım. 27-33 dereceyi hararet, 85-90 rutubet, yağ ve motorların taaffünleri arasında tozlu yerlerde çalışan işçi, gün geçtikçe, sıhhat ve bünyesinden kaybederek günün birinde verem denilen o müzevvir hastalığa yakalanır. Doktora müracaat eder, halsizliğinden ve iştahsızlığından bahseder, doktor tarafından gelişi güzel muayene edilir, hastalığı teşhis edilmeden şişme tedavisine başlanır ve böylelikle zaman geçer, hasta ya ikinci devrenin son sıralarında veyahut ta üçüncü devre başlamış. O zaman hastalığın tüberküloz olduğu ileri sürülerek iş veren tarafından sanatoryoma gönderilir. sanatoryomda üç ay tedavi edildikten sonra, bir iki ay istirahatla ciğerlerine hava verilmek üzere taburcu edilerek, istirahati hitamında açık havada çalıştırılmasında mahzur olmadığını bildirir raporla senelerden beri emek verdiği iş yerine döner.

Ne yazık ki ciğerlerine verilecek havanın yaptırılması için binbir müşkülât çeker. İstirahat müddeti dolunca, açık havadaki iş yerine, fabrika doktoru tarafından bir iki ay daha istirahat verilir. Ve bu istirahat anında işçinin ne yiyeceği ve ne gibi şeylere bir hastanın ihtiyacı olduğu hiç nazarı itibara alınmadan, istirahatının hitamında yarım yevmiye verilerek, fabrikanın talimatnamesi gereğince herhangi bir işçi kıdemine göre şu kadar ay tedavi ettirilir, bundan fazlasını yapmakla iş verenin mükellef olmadığı ileri sürülerek, lütfen tarafından cüz'i bir tazminatla bunca sene vermiş olduğu emeğinin mükâfatı olarak işten çıkarılır.

Halbuki: Hıfzıssıhha kanununun 179 uncu maddesi aynen şöyle yazar:

MADDE: 179 - Aşağıda mevaddı ihtiva eylemek üzere işçilerin sıhhatini korumak için iktisat ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletleri tarafından müştereken bir nizamname yapılır:

1 - Mahallerinin ve bunlara ait ikametgâh ve saire gibi müştemilâtın haiz olması lâzım gelen sıhhi vasıf ve şartlar.

2 - İş mahallerinde kullanılan alât ve edevat, makineler ve iptidai maddeler yüzünden zuhuru muhtemel kaza, sari veya mesleki hastalıkların zuhuruna mâni tedabir vesait.

Kadınlarla 12 den 16 yaşına kadar çocukların istihdamı memnu olan sıhhata mugayir ve muhatarah işlerin neden ibaret ol-

(Devamı sahife 4 de)

Hür Bileğin Türküsü

Hür yaşamak istersen şu cennet vatanında,
Uğraş hakikatlerle yer verme kötülüğe.
Muhtaç olduğun kudret vardır asil kanında.
Kaydolup sendikalara eklen bu bütünlüğe.
Hür yaşamak istersen şu cennet vatanında.

★

Şu hürriyet misakı işte senin gazeten,
Sendikalar' işçilik haklarını gözeten,
Seni işin başında var ise ikaz eden,
Başvur sendikana sen, o bulur hakikati.
Hür yaşamak istersen şu cennet vatanında.

★

Hür yaşamak istersen sosyal hayata alış,
Söz söylemek istersen sendikalarda çalış.
Hürriyet istiyorsan mücadeleye alış.
Neslin rahatı için sadakat ile çalış.
Hür yaşamak istersen şu cennet vatanında.

★

Varsa işin içinde çeken nazar dikkati,
Başvur sendikana sen, o bulur hakikati.
Söz söylemek istersen sendikaya (üye ol),
Odur iltimasları islâh eden büyük kol!

HAYATİ ERELVANCI
D. D. Yolları Basımevinde Elektrikçi
(İşçinin Sesi gazetesinden — İzmir)

BOLŞEVİK Zindanlarında 12 Sene

Anlatan: İ. T. A. Yazan: NAZMİ SEVGEN

(Her hakkı anlatana aittir. Mehaz gösterilerek iktibas, tercüme ve hülâsa edilemez)

TEFRİKA No. 5

Sonradan anladım ki, beşeriyeti kurtaran adam diye bize tanıttıkları Karl Marks meğer bir Yahudi imiş. Rusyada korkunç bir Yahudi düşmanlığı var. Başta Stalin olmak üzere bütün komünist ileri gelenlerinde bu husumet ebedidir.

Kamenef, Zinoviyef, Radek gibi komünist ileri gelenlerinin, Stalin ve taraftarları tarafından imha edilmiş olmalarının birinci sebebi Yahudi oluşları. Onun için dünya yahudiliğinden de rica ederim Rus dostluğuna, onun yardımile, güler yüzüne aldanmasınlar. O; bütün dünya milletleri gibi yahudileri de yutmak ve yok etmek sevdasına aşağıda müşahip düştüğü zaman, ve vakıa tasrih etmek suretile söyleyeceğimiz gibi "Çeka zindanları" yahudilerle doludur. Oralarda çok yahudilerle tanıştık.

Yarın Moskovaya hareket edeceğiz. Delilimiz; elimize [illegible] biletlerimizi, yol harçlığı olarak da dörder ruble "bizim para ile tahminen yüz kuruş" vererek bizi [illegible] Moskova trenine bindirdi. Zayiatımız yok, yine dört ahbap çavuşlar beraber. Yolculuğumuz iki gün sürecekmiş. Bunu öğrenmekliğim. Yollarda uğradığımız yerlerde hep aynı sefalet [illegible] göze çarpıyor. Dakar yemeceık. Yolda gören gibi [illegible] adamlar [illegible] [illegible] [illegible]. Kocaman [illegible] anlaşamazsa göre hacizmin iyiliğinden, komünizmin cennetliğinden bahsediyorlar. Biz; dini bütün komünist olduğumuzu bu ehil ile Moskovaya gitmekde bulunduğumuzu tekrar ediyoruz bu yalancı peygamberlere... Çünkü, bu adamların Çeka memurları olduklarından, ağzımızı aramak istediklerinden şüphe ediyorduk. Şüphe değil, âdeta hükmediyorduk. Şüphe ve endişemizde haklı olduğumuzu sonradan anladık. Bunlar kasden yanımıza konulmuş Çeka memurları imiş. Pek acemice bir tetkik usulü değil mi bu?

Yırtık, pırtık kıyafetli köylüler hat boyunda tümen, tümen. İstasyonlarda, bizim cıgara böreğine benziyen, içersinde domuz eti bulunan bir çeşid yiyecek satan bu sefil adamların haline acımamak kabil değil. Rusyada halk arasında, sefalet telmih ederek lâtife kabilinden söylenen bir söz var. Sözde; bir kısım köylüler, sefilâne kılıklarile Kalenin'in huzuruna çıkmış, hallerinden şikâyet etmişler. Bu kadar senedir komünistiz, ayağımıza giyecek pantalonumuz, ayak kabımız yok. Emir buyurunuz; bize elbise ve ayakkabı versinler demişler. Kalinin sivri sakalını sıvazlıyarak cevap vermiş;

— Şükrediniz ki sizin yine arkanızda, yırtık da olsa bir elbise ayağınızda bir pabuç var. Ya Afrikada, Hindistanda milyonlarca insan çırıl çıplak...

Köylülerden bir hazır cevap ilâve etmiş:

— Deseniz a; onlar elli senedenberi komünistmişler!

Moskovada Briyanski garında bizi, İstanbul lehçesile Türkce konuşan uzun boylu, zayıf yüzlü, gözlüklü, başında kasket, sırtında tüyleri sarı; yarım bir gocuk bulunan biri karşıladı. Meğer Vâlâ Nurettin imiş!

— Hoş geldiniz yoldaşlar! Yolculuğunuz iyi geçti değil mi? İstanbul nasıl?

Ben sükûtu ihtiyar ettim. Sadık atıldı;

— Hoş bulduk yoldaş! İstanbul ve biz çok iyiyiz.

Moskova, pek Odesaya benzemiyor. Burada biraz canlılık var. İstasyonda ellerindeki sepetlerde elma satan güzel Rus kızları dikkat nazarımıza çarptı. Karşılayıcı adam, âdeta bizi yedekliyerek "4" numara'lı tramvaya bindirdi. Bu numarayı kaydetmekten maksadımız, Moskovadaki tramvayların bizimkiler gibi semt adını taşımadıklarını belirtmek içindir. Ruslar, tramvaylara gidecekleri istikametlere göre ya birer numara veya birer harf koymuşlar. Meselâ, "A" işaretli tramvay yalnız bulvarları takip eder.

Yolda, cadde boyunca açık bazı mağazalar görüyoruz. Delilimize soruyorum:

— Bunlar "Nepman" denilen hususi mülkiyeti haiz dükkânlardır, devlet malı değildir.

Diyor. Sonradan anlıyorum ki Nepman kısaltılmış bir zümredir. Aslı "Novaya Ekonomiceskaya Politika" "Yeni ekonomik siyaset,, dir. Bunun komünizm iktisadiyyatı bakımından aşağıda göreceğiz.

Tramvaydan "Kremlin,, sarayının arka tarafındaki meydanda indik. Delilimiz, bizi "Komünist enternasyonali" merkezine götürdü. Kapının üzerindeki kızıl camda "Komintern" yazıyordu. Bizi kominternin Yakın Şark şubesi başkanı "Brike" e çıkardılar. Delilimiz;

— Türkiyeden yeni gelen yoldaşlar...

Diye takdim etti.

Brike; Türkiyedeki komünist hareketleri hakkında bizden izahat istedi. Sadık; Türkiyede komünizmin evvelâ münevverler arasında yayılmasına, o kanaldan işçi sınıfına intikal etmesine çalışıldığını, entelektüeller arasında oldukça komünist bulunduğunu söyledi. Ondan sonra Brike bana döndü, sen ne dersin dedi. Ben de işçi olduğumu, Feshane fabrikasında çalıştığımı, işçilerin komünizmin mânasını anlamağa başladıklarını söyledim. Diğer arkadaşlar da buna benzer ifadelerde bulundular. Brike, Sadığı tevcih ederek:

— Ya tıbbiyeliler?..

Dedi. Sadık durakladı. Tıbbiyeliler için bir şey bilmediğini ilâve etti. Sonra anladık ki; komünist enternasyonalinde Türkiye genç komünistler birliği mümessili olan tıbbiyeli Halim (Hasan Âli Ediz) Kominterne Türk talebesinin çoğunlukla komünist olduklarını söyliyerek aldatmış ve bir hayli para almış. Brike'in sualinin sebebi bu imiş.

Brike, Moskovada yapacağımız tahsil ve tecrübe neticesi muvaffak olduğumuz takdirde Türkiyede hepimize birer büyük komünist payesi vadederek sözüne nihayet verdi. Meselâ bana "Haliç ve havalisi komünist teşkilâtı başkanlığı" nı vaad tevcih etmişti?!..

Bu yaldızlı hapları yutarak Brike'in huzurundan çıktık.

Delilimiz; bizi yine tramplovayla Strasnoy Plaşat denilen meydanda bir büyük binaya getirdi. Burası "K. U. T. V." Kommunisticeski Üniversited Trudiyaşşihsiya Vastoka,, denilen "Şark zahmetkeşleri komünist üniversitesi,, imiş. Üçüncü katta bir salona girdik. Burası tahta karyola ve tahta sıralarla dolu yatakhane idi. Sıralara oturmuş, Türkçe konuşan bir kaç genç bizi karşıladılar. Aramızda hızla bir tanışma oldu. Bu bedbahtlar da bizim gibi aldatılarak üç ay evvel İstanbuldan getirilmiş gençlerdi. İstanbul tramvaylarında vatman olduğunu öğrendiğimiz gözlüklü, tatartmat bir genç, kızmış, fena öfkelenmiş olacak ki, bizi dinlemeden bağırıyordu:

— Ben ne komünist, ne sosyalist, ne de anarşistim. Memlekete gideceğim. Komünistlik bu mudur?. Bize İstanbulda neler söylemişlerdi? Burada işte yatacak yeriniz, yiyecek yemeğiniz var ya, daha ne istiyorsunuz? diyorlar. Halbuki kara buğdaydan yapılan cornaya kaşa pilâvından, kayış gibi kapkara domuz etinden başka ne görüyoruz. Vaktim çay ve yavan ekmekle geçiyor. Komünist cenneti, bu mudur?

Diyordu. Daha bismillâh demeden maruz kaldığımız bu acı hitabı, Moralin üzerinde ne acı tesir yaptı. Benliğim altüst oldu. Hızını alamıyan Şinasi devam ediyor:

— Bu mudur komünist mü savatı? Şu sizi istasyonda karşılıyan Vâlâ Nureddin, Nazım Hikmet, Tekin, Alimof, Sakamanyan, neden bizimle beraber oturmuyor, yatmıyor ve yemiyorlar? Hani burada sınıf farkı yoktu. Onlar avuç dolusu ruble alıyorlar, hususi odalarda oturuyor, eğleniyor, içiyor, içiyor ve metres bile besliyorlar. Doktor Şefik Hüsnü neden "Gastiniçça Lüks" de oturuyor, otomobillerde geziyor, caka satıyor. Bize Halbuki biz ayda ancak altı ruble alıyoruz. Sözde Şark üniversitesi talebesiyiz, hey Allahım hey...

Oturmakta olduğum tahta sıranın üzerinde, başım ellerimin arasında delikanlının kızgınlıkla söylediklerini dinlerken, kendimden o kadar geçmişim ki arkama dokunan bir elle ayıldım:

— Haydi, kalk sizi müdür Broyde yoldaş istiyor.

Tanımadığım başka bir genç çağırıyordu. Arkadaşlar da kalktılar. Koridorda bizi beklemekte olan Vâlâ Nurettin "Bizi istasyonda karşılayan, Kominterne, sonra da Üniversiteye getiren odur"

(Devamı var)

VEREMLİ İŞÇİLERİN FECİ AKİBETİ

(Baş tarafı 3 de)

duğu iş kanununda tasrih edilecektir.

3008 No. lu İş Kanununun 55 inci maddesi aynen şöyledir:

MADDE: 55 . Umumi Hıfzıssıhha kanununun 179 uncu maddesinde yazıldığı veçhile iş yerlerinin ve işlere ait ikametgâh ve saire gibi müştemilâtın haiz olması lâzım gelen sıhhî vasıf ve şartları ve iş yerlerinde kullanılan alât ve edevat, makinalar ve iptidaî maddeler yüzünden zuhuru melhuz kazalara ve sari veya meslekî hastalıklara mâni tedabir ve vesaitin ve her sınıf müesseselerde iş kazalarına karşı iş yerlerinde bulundurulması mecburî olan tedavi levazımının nelerden ibaret olduğunu tesbit etmek üzere İktisat ve İçtimaî Muavenet Vekâletince bir nizamname yapılacaktır. İşbu umumî nizamnameden başka bazı işlerin kendilerine mahsus şartları ve mahiyetleri dolayısiyle lüzum görüldüğü takdirde, bu işlerin gerektirdiği özel tetbirleri göstermek üzere yine iki Vekâletce birlikte hazırlanacak ayrı ayrı nizamnameler dahi çıkarılır. (5516 sayılı kanunla değiştirilmiş olan şekli)

Hıfzıssıhha kanununun 180 ci maddesi aynen şöyledir:

MADDE: 180 . Devamlı olarak en az elli işçi çalıştıran bütün iş sahipleri işçilerin sıhhi ahvaline bakmak üzere, bir veya müteaddit tabibin sıhhi murakabesini temine ve hastalarını tedavi ettirmeye mecburdur. Büyük müessesatta veya kaza ihtimali çok olan yerlerde tabib daimî olarak iş mahallerinde yahut civarında bulunur Hastanesi olmayan mahallerde veya şehirler ve kasabalar haricinde bulunan yerlerdeki iş müesseseleri bir hasta odası ve ilk yardım vasıtalarını izhar ederler. Yüzden beş yüze kadar daimî amelesi olan müesseseler bir revir mahalli ve beş yüzden yukarı amelesi olanlar yüz kişiye bir yatak hesabile hastahane açmağa mecburdurlar.

İş kanununun 55 ci Hıfzıssıhha kanununun 179 c maddesi gereğince adı geçen nizamnamenin şimdiye kadar çıkmadığına göre, her iş veren hasta olan işçilerini Hıfzıssıhha kanununun 180 ci maddesine uyarak iyi oluncaya kadar tedavi ettirmekle mükelleftir.

Ne yazık ki adı geçen Hıfzıssıhha kanununun 180 ci maddesi ne devlet müessesesi ve ne de hususi müesseseler tatbik eder. Zavallı işçi de zaten hakkını aramaktan aciz. Arama kabiliyeti olanların da malî vaziyeti müsait olmaz. Hastalığı ise meslekî hastalık sayılmaz. Çaresiz naçar kalır, kesik öksürüklerle millî bünyemizi kemiren mikropları balgam halinde etrafa saçarak canından usanmış bir halde kendini ecelin kollarına atıp bugün, ha yarın diye Azraili bekler.

Bir gün işitirsin filân rahmeti rahmana kavuşmuş, belki arkasından bir ikisi vah zavallı der.

İş ve İşçi Bulma Kurumu

İŞ ve İŞÇİ ARIYANLAR

İş, yahut işçi arıyorsan iş ve işçi Bulma Kurumu şubelerine müracaat et. Bu şubeler isteğini parasız yerine getirir.

KURUMUN ŞUBELERİ:

Telefon No:		Telefon No.	
Ankara Md.	13686	Beşiktaş Kolu	
İstanbul Ajanlığı	21942	İzmir Md.	4842
İstanbul Md.	41367	Adana Md.	1152
Üsküdar Kolu		Konya Md.	1152
Aksaray Kolu		Eskişehir Md.	453
Eyüp Kolu		Bursa Md.	1963
Bakırköy Kolu 16 dan 104		Trabzon Md.	
		Samsun Md.	

Bu bir tereddüt değil hayranlık ifadesidir..

Hereke

kadın ve erkek kumaşları ithal mallarını aratmaz

SÜMERBANK İPLİK DOKUMA MÜESSESESİ BAHÇEKAPI BEYOĞLU MAĞAZALARINDA PERAKENDE SATILMAKTADIR

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A. O.

Sermayesi: 2.500.000 TL.

ANKARA MERKEZİ	:	Anafartalar cad. No. 97 Telf.: 10610-13689-15208
İSTANBUL ŞUBESİ	:	Galata, Bankalar cad. No. 27/29, Telf.: 49402-40019
BEYKOZ AJANSI		
İZMİR ŞUBESİ	:	Atatürk caddesi, No. 50/2
İZMİR AJANSI	:	Kemeraltı Ankarapalas altında

Her türlü Banka muamelelerini, Kambiyo, Akreditif emirlerini sür'at ve azami kolaylık göstererek ifa eder.

Yurd içinde ve dışında muhabirleri vardır.

Banka Merkezi, Şube ve Ajansları öğle tatili yapmaksızın, her gün 9,30-18; Cumartesi günleri 9,30-12 arasız müşterilerinin hizmetine açık bulundurulmaktadır.

En müsait şartlarla sigorta emirlerinizi yapar, tahvil alım, satımı arzularınızı sağlar.

İstanbul Şubesindeki kiralık kasalar müşterilerinin emrine amâde tutulmaktadır.

Küçük cari Tasarruf mevduatında 250 liradan yukarı bakiyesini muhafaza eden hesaplar arasında Senede 2 defa

APARTMAN DAİRESİ

50 LİRADAN YUKARI BAKİYESİNİ MUHAFAZA EDEN HESAPLAR ARASINDA SENEDE

4 defa

3000, 1500, 2000 lira ve İstanbul'da çok kıymetli

BİR ARSA

BİRER BÜYÜK VE DİĞER ÇEŞİTLİ İKRAMİYELER — Senede 100.000 Lira

İkramiye çekiliş günleri ayrıca ilân edilir.

"Damlaya damlaya göl olur" Ata sözünü unutmayınız. Müsait şartlarla Cari hesaplar, vadeli mevduat — preavili hesaplar açar.

HÜRBİLEK
Haftalık Gazete
Sahibi: Dr. Rebi Barkın
Bu nüshada yazı işlerini filen idare eden: Sabahattin Selek
Dizildiği yer: Rıza Koşkun Matbaası
Basıldığı yer: Sucuoğlu Matbaası.
Yıllık abonesi: 5 liradır.
Geçmiş nüshalar 20 kuruştur. Gönderilen yazılar neşredilsin veya edilmesin iade edilmez. İş ve İşçi arıyanların ilânları Parasız neşredilir.

İ. İ. S. BİRLİĞİNİN BİR TEŞEBBÜSÜ

(Baştarafı sahife: 1 de)

işçi olan vatandaşlardır. Bu kanun Büyük Millet Meclisinin Çalışma, Maliye ve Bütçe komisyonlarında ve Meclis heyeti umumiyesinde müzakere edildiği zaman hep işçi tâbiri üzerinde durulmuş ve kanun yüksek Meclis tarafından bu şekilde kabul edilmiştir.

İşçilik vasfının tâyininde kabulü gereken kıstas ise asla ücretin ödenme şekli değildir."

Birlik Danıştayda yapılacak duruşma için Ankaraya bir de avukat gönderecektir.

Kanunun meriyete girdiği tarihten beri bir çok acı şikâyetlere sebebiyet veren bu vaziyet Çalışma Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı arasında aylarca süren müzakerelerde halledilemamıştır.

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği ciddi surette işe vaziyet etmiştir. İhtilâfı kısa zamanda ortadan kaldırarak on binlerce mağdur işçiyi sevindireceğine emin bulunuyoruz. Başarılar dileriz.

Hararet ve ses izalosyonu Zamanımızın en mühim ihtiyacıdır.

İZOTEKS

Tecrid lâvhaları

Bu ihtiyacınızı en ucuz şekilde karşılar.

Tel.: 42819

T. C.

ZİRAAT BANKASI

Tasarruf Hesapları

İkramiye Plânı

Hesapları 50 liradan aşağı düşmiyenlere verilecek ikramiyeler:

1 tane	1.500 lira
4 „	500 „
4 „	250 „
40 „	100 „
120 „	50 „
240 „	20 „
400 „	10 „

Çekilişleri: 16 Şubat — 10 Mayıs — 26 Temmuz 29 Aralık

Çekilişlerde ikramiye çıkmayan yerler için ayrıca 21 Haziran ve 10 Aralıkta 2 ilâve çekiliş daha yapılacak 6100 lira dağıtılacaktır.

Eskişehir Şeker Senaî işçileri Sendikası ana tüzüğü

27 — Yönetim Kurulu asli üyelerinin toptan istifası halinde Genel Kurul yeni bir Yönetim Kurulu seçmek üzere olaganüstü toplantıya çağrılır. Davet Yönetim Kurulu yedek üyeleri tarafından 16 ncı maddeye göre yapılır. Bu takdirde 26 ncı maddeye göre mevcut yedek üyeler asli üyeler yerine geçip on bir asli ve beş yedek üyeli dolduracak sayıda üye için seçim yapılır. Yönetim kurulu asli üyelerinin yedeklerle beraber toptan istifası halinde (Genel Kurul denetciler) bunların da imtina ve istifası halinde haysiyet divanı tarafından ve bütün idare cihazının istifası halinde sendika üyelerinden beş kişi tarafından 16 ncı madde gereğince olaganüstü toplantıya çağırılır. Genel Kurul toplanıp yeni Yönetim Kurulu seçilinceye kadar mallarını idare etmek ve menfaatlerini korumak için bu beş kişi tarafından medeni kanunun 377 nci maddesi gereğince kayyum sıfatına haiz bir veya birkaç kişi tâyin edilmek üzere mahalli sulh yargıçlığına baş vurulur.

Genel Kurulun olaganüstü toplantısında seçilen yeni yönetim kurulu sendikanın idaresini ve mallarını bu kayyumlardan devir alır.

28 — Yönetim Kurulu kendi üyeleri arasında bir başkan, bir başkanvekili, bir kâti, bir sayman ve bir veznedar seçer. Seçilen kimselerin adları ve soyadları, işleri ev ve işyeri adresleri ile seçimden sonraki yedi gün için de Valiye ve Çalışma Müdürlüğüne bildirilir.

Bu kimselere sıfatlarını gösterir birer hürriyet varakası verilir.

29 — Sendikaya ancak yönetim kurulu başkanı veya toplu olarak yönetim kurulunun kendisi temsil edebilir. Yönetim kurulu kendi azasından veya bir kaçını temsil yetkisi verebilir.

YÖNETİM KURULUNUN YETKİ VE GÖREVLERİ

30 — Yönetim kurulu sendikanın işlerini cemiyetler kanunu ve 5018 sayılı işçi ve iş veren sendikaları ve sendikalar birliği hakkındaki kanunların hükümleri dairesinde yürütmeğe mükellef olup aşağıda yazılı görev ve yetkileri vardır.

a - Sendikaya devlet daireleri, iş verenler ve diğer bilumum özel ve tüzel kişiler nezdinde temsil etmek.

b - İşbu ana tüzüğün 10 uncu maddesinde yazılı teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak.

c - İş kanunu gereğince iş yerlerinde bulundurulacak sendika temsilcileri için aday göstermek.

ç - Sendikanın memur ve hizmetlerini kadrolarına göre istihdam etmek ve bunları lüzumunda değiştirmek.

d - Sendika bütçesindeki ödenekleri tahsis olunan yerlerine sarfetmek ve sarfiyattan doğacak bütün sorumluluğu yönetim kurulu üyeleri olan on bir kişi arasında müştereken ve müteselsilen yüklenmek.

e - Genel Kurula arzolunacak bütçeyi, çalışma veya hesap raporlarını hazırlamak.

f - Sayman üyenin en az üç ayda bir hazırlıyacağı hesap raporlarını gözden geçirmek denetcilere incelettirmek ve onaylamak.

g - 32 nci maddede yazılı defterleri muntazaman tutmak, muhaberatı idare ve dosyalarını tertip etmek.

h - Sendika mensuplarının kendi aralarından ve sendika ile iş verenler arasında karşılıklı danışmak, saygı ve saygıyı sağlıyacak ve sendika içinde inzibat temin edecek kararları vermek.

ı - İşbu ana tüzük hükümlerinin ne suretle uygulanacağını gösterir talimatnameler hazırlamak.

i - Sendikaya mensup iki üye veya sendika ile iş verenler arasında çıkmış olan ihtilâflarda tarafları uzlaştırmağa çalışmak ve üyeler arasında çıkan ihtilâflarda bu teşebbüs fayda vermediği takdirde haysiyet divanını toplayıp işi bir karara bağlamak üzere bu divana havale etmek.

j - Sendika işçilerile başka sendikalara bağlı işçiler arasında çıkmış olan ihtilâfları bunların bağlı bulundukları sendikaların yönetim kurullarile temas tesis edip ihtilâfı gidermeye çalışmak.

k - Genel kurulu ve haysiyet divanını bu tüzükte yazılı hükümler dairesinde toplantıya çağırmak.

l - Üyeleri verecekleri aidatı muntazaman toplamak ve diğer kaynaklardan gelecek gelirlerin tahsiline itina etmek.

(Üye aylık aidatı 100 kuruştur.)

DİSİPLİN HÜKÜMLERİ

31 - Bu tüzük ile buna bağlı talimatname hükümlerine riayet etmediğinden dolayı haklarında şikâyet vâki olan veya böyle hareketleri tesbit edilen üyelerin durumu yönetim kurulunda incelenir, kendisine nasihat veya ihtarda bulunulur. Fiillerde direnen üyeler hakkında bir karar vermek üzere keyfiyet haysiyet divanına havale olunur. Haysiyet divanı toplanır; üye hakkında divana celp olunup dinlenir ve icabında bilir kişilerin de reyine müracaat olunarak son karara varılır. Bu kararı da dinlemiyen üyenin sendikadan çıkarılmasına haysiyet divanınca karar verilir. Çıkarma işlemi yönetim kurulu tarafından icra olunur. Ve keyfiyet Çalışma Müdürlüğüne bildirilir.

DEFTERLER

32 — Yönetim Kurulu tarafından aşağıda yazılı defterler tutulur:

a - Aza defteri: Sendikaya girenlerin hüviyetleri, giriş tarihleri aylık veya yıllık tahsisatları bu deftere yazılır.

b - Karar defteri: Yönetim kurulunun kararları tarih ve No. sırasile sırasile bu deftere yazılır ve kararların altı üyeleri imzalarile tasdik olunur.

c - Gelen ve giden evrak defterleri: Gelen ve gönderilen evrak tarih asılları ve gönderilen evrakın müsveddeleri bu tarih ve No. ları altında dosyalarında hıfzolunur.

ç - Demirbaş eşya defteri: sendikaya ait bütün menkul ve gayri menkul eşya bu deftere kayıt olunur.

d - Varidat ve sarfiyat defterleri: Sendika namına alınan bütün paraların alındıkları ve sarfolunan paraların verildikleri yerler sarih olarak bu defterde gösterilir ve varidat makbuzları ile sarfiyatın müsbit evrakı saklanır.

e - Sendikanın bütün nakit parası bu deftere kayıt olunur. Ve alıp verildikçe muntazam yazılır.

f - Dip koçanlı makbuzlar: Sendika bütün varidatını dip koçanlı ve sıra numaralı makbuz mukabilinde alır müsamereler hasılatı ile isimsiz gönderilen bağışlar varidat defterine meşruhat verilerek kayıt olunur.

g - Bilânço ve hesabı kat'i

YÖNETİM KURULUNUN ÇALIŞMA TARZI

33 — Yönetim kurulu en az on beş günde bir sendika idarehanesinde resmi tatil günlerinden gayri her gün muayyen saatlerde yönetim kurul üyelerinden en az bir kişi müracaatları kabul etmek üzere hazır bulunur. Ve bu saatler sendika idare merkezinin kapısında yazılı bulundurulur. Yönetim kurulunun kararlarından bu kararlarda imzası bulunanlar sorumludurlar.

34 — Hastalık veya saire gibi mecburi sebebler dışında yönetim kurulunun arka arkaya beş toplantısına gelmiyen üyeye başkan tarafından yazılı bir bildirim yapılır. Üye buna rağmen yine toplantılara gelmezse yönetim kurulundan çekilmiş sayılarak yerine 26 ncı madde hükmünce yedeklerden biri getirilir.

CEMİYET HAYATI:

DOĞUMLAR

Haliç fabrikalarından Selim Tarhanacı ve Seyfullah Yurt 25 Mayısta, Beyazıtta umum Ticaret ve Sanayi Limited Şirketinden Hüseyin Arıkan 28 Mayısta, Hasan Bekir ... Barlas 30 mayısta, İnhisarlar ... Türkiye'de matbaasından ... Aksoyun 30 Mayısta birer çocukları dünyaya gelmiştir.

Yavrulara uzun ömürler, anababaya da saadetler dileriz.

İŞ KAZALARI

Zeytinburnu Çimento fabrikasından Ali Gökçen 25 Mayısta, Şişe ve cam fabrikasından Ali Bitiş 25 Mayısta, D. Denizyolları liman işletmelerinden Fikri Çalışkan 25 Mayısta, Şişe ve cam fabrikasından Mustafa Yeşilyurt 26 Mayısta, Beykoz deri ve kundura fabrikasından Kâmil Kırca 26 Mayısta, Üsküp Çorap fabrikasından Arife Karaman 26 Mayısta, Zeytinburnu Çimento fabrikasından Abdurrahman Özkay 26 Mayısta, Haliç fabrikasından Nejdet Berkman 27 Mayısta, Defterdar fabrikasından Nazmi Gökçe 27 Mayısta, Anadolu çimento fabrikasından Recep Kırık 27 Mayısta, Şişe ve cam fabrikasından İsmail Tüter ve Yusuf Kuru 27 Mayısta, Zeytinburnu çimento fabrikasından Necmettin Bilgin 27 Mayısta, Şişe ve Cam fabrikasından Cemal Altınay 28 Mayısta, Eskihisar çimento fabrikasından Mustafa Dumlupınar 28 Mayısta, İzmit kâğıt fabrikasından Ali Taner ve Kemal Tarakçı 28 Mayısta, Şişe ve cam fabrikasından Hüseyin Kızıler 29 Mayısta, Defterdar fabrikasından Hamza Baltacı 28 Mayısta, Yunus çimento fabrikasından İsmail Kılıç ve Zeytinburnu çimento fabrikasından Osman Koçak 30 Mayısta ve Paşabahçe bira fabrikasından Mecit Sarı 31 Mayısta iş yerinde çalışırken birer kaza geçirmişlerdir.

Kazazedelere geçmiş olsun der, acil şifalar dileriz.